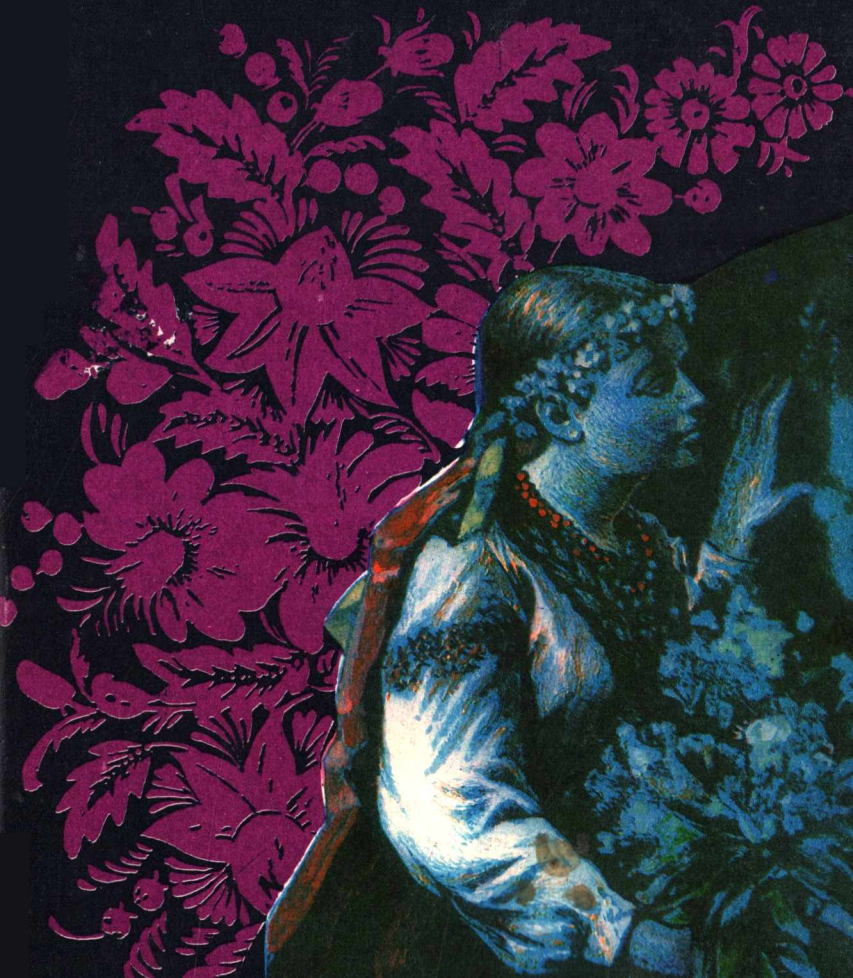

823(444)

50

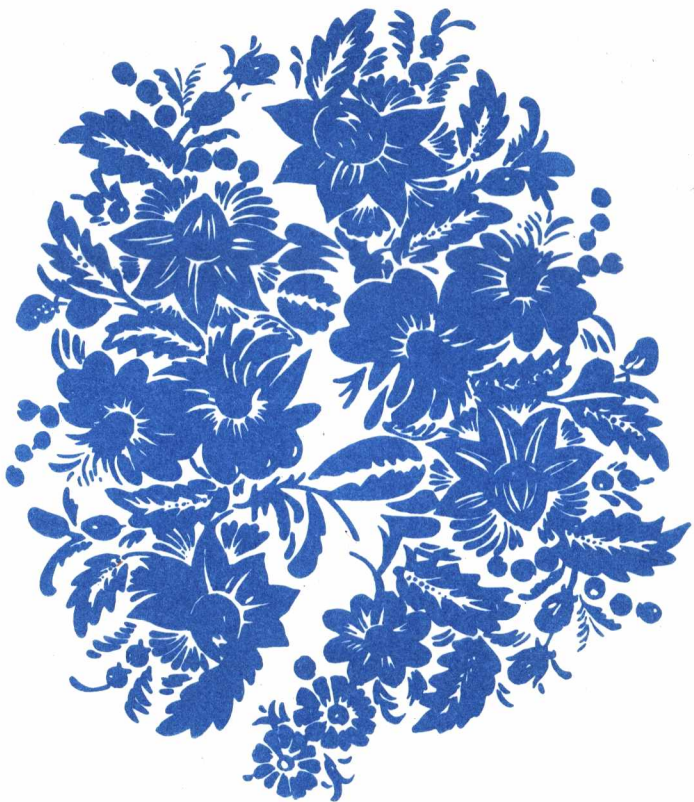
Сміються,
плачуть
солов'ї...

Сміються,
плачуть
солов'ї...

78 74 57 XI

Сміються, плачуть солов'ї...

Збірник українських
народних пісень
про кохання

НБ ПНУС

787457

КИЇВ
ВИДАВНИЦТВО
ЦК ЛКСМУ «МОЛОДЬ»
1988

До цього збірника увійшли українські народні пісні та пісні літературного походження про найсвятіше почуття — кохання. Упорядник частину народнопоетичних перлин підібрав із власних записів, а також із рукописних пісенників народних музикантів. Навіть відомі пісні подаються в такому варіанті, в якому вони співаються в наші дні.

В этот сборник вошли украинские народные песни и песни литературного происхождения о самом святом чувстве — любви. Составитель часть народнопоэтических жемчужин подобрал из собственных записей, а также из песенников народных музыкантов. Даже известные песни подаются в таком варианте, в котором они поются в наши дни.

Упорядкування та окремі записи С. Г. ПУШИКА
Художнє оформлення І. М. ГАВРИЛЮКА

Трикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
код 02125266
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
78 74 57

Інв. №

4702590200—116
С М228(04)—88 БЗ. 18. 21. 87

ISBN 5-7720-0074-8

© Упорядкування, післямова,
художнє оформлення. Видавництво
«Молодь», 1988

ПОВІЙ, ВІТРЕ, НА ВКРАЇНУ

Повій, вітре, на Вкраїну,
Де покинув я дівчину,
Де покинув карі очі,
Повій, вітре, опівночі. | Двічі

Між горами там долина,
В тій долині є хатина,
А в хатині дівчинонька,
Дівчинонька-голубонька. | Двічі

Повій, вітре, до схід сонця,
До схід сонця, край віконця.
Край віконця постіль біла,
Постіль біла, дівка мила. | Двічі

Нахилися нишком-тишком
Над рум'яним, білим личком.
Над тим личком нахилися,
Чи спить мила — подивися. | Двічі

Чи спить вона? Чи збудилась?
Спитай її, з ким любилась.
З ким любилась і кохалась,
І кохати присягалась. | Двічі

Як заб'ється їй серденько,
Як здихне вона важенько,
Як заплачуть карі очі,—
Вертай, вітре, опівночі. | Двічі

Коли ж мила позабула
Та другого пригорнула,
То розвійся по долині,
Не вертайся з України. | Двічі

ОЙ ТАМ ЗА ДУНАЄМ

Ой там за Дунаєм,
Та за тихим Дунаєм
Молодець гуляє. | Двічі

Молодець гуляє,
Та молодець гуляє,
На той бік гукає: | Двічі

«Подай, подай перевозу,
Та подай перевозу,
Я перевезуся! | Двічі

На свою Україну,
Та на свою Україну
Ще раз подивлюся. | Двічі

Не так на Україну,
Та не так на Україну,
Як на ту дівчину!» | Двічі

«По світлоньці ходжу,
Та по світлоньці ходжу,
Та й не находжуся. | Двічі

Кого вірно люблю,
Та кого вірно люблю,
То й не надивлюся. | Двічі

Кого ж ненавиджу,
Та кого ненавиджу,
З тим не розминуся!» | Двічі

ОЙ ГАЙ, МАТИ

Ой гай, мати, ой гай, мати,
Ой гай, зелененький;
Ой поїхав з України
Козак молоденький.

Виїжджавши, шапку знявши,
Низенько вклонився:
«Ой прощайте, слобожани,
Може, з ким сварився!»

Хоч сварився не сварився,
Аби помирився,
Як виїхав на битий шлях,
Слізоньками вмився.

Приливайте доріженьку,
Щоб не курилася;
Розважайте рідну ньеньку,
Щоб не журилася!

Приливайте доріженьку,
Що куриться курно;
Розважайте дівчиноньку,
Що журиться журно!

Приливали доріженьку —
Вона все куриться;
Розважали рідну ньеньку —
Вона все журиться.

Не жаль мені доріженьки,
Що пилом припала,
А жаль мені дівчиноньки,
Що дурно пропала!

ОЙ МАЮ Я ЧОРНІ БРОВИ

«Ой маю я чорні брови,
Маю карі очі!
Чом ти мене, козаченьку,
Любити не хочеш?» | Двічі

«Як ти хочеш, дівчинонько,
Щоб тебе любити,
Зроби місток через ярок,
Щоб добре ходити». | Двічі

«Ой коли б я, козаченьку,
Свої майстри мала,
Я би тобі через ярок
Місток збудувала! | Двічі

Я би місток збудувала,
Ще й помалювала,
Я би тобі доріженьку
Плиточками вклала. | Двічі

Прийди, прийди, мій миленький,
Звечора до мене,—
Зготувала стара ненька
Вечерю для тебе! | Двічі

Ми сядемо вечеряти
В сінях на порозі
Та й будемо дивитися,
В кого які брови!» | Двічі

ГЕЙ У ТОЇ КАТЕРИНИ ХАТА НА ПОМОСТІ, ГЕЙ

Гей у тої Катерини хата на помості, гей,
Приїхали до дівчини три козаки в гості,
гей. | Двічі

Один іде, коня веде, другий коня в яже, гей,
Третій стоїть під віконцем —
«Добрий вечір!» — каже, гей. | Двічі

«Добрий вечір, стара мати, дай води напиться, гей.
Хорошую дочку маєш, позволь подивиться, гей». | Двічі

«Вода в сінях, горня в хаті, візьми та й напийся, гей.
Моя дочка у світлиці, піди подивися, гей». | Двічі

«Позволила напиться, позволь ще набрати, гей,
Позволила подивиться, позволь погуляти,
гей». | Двічі

ОЙ ЧИЙ ТО КІНЬ СТОІТЬ?

Ой чий то кінь стоїть,
Що біла гривонька?
Сподобалась мені,
Сподобалась мені
Тая дівчинонька.

Не так та дівчина,
Як біле личенько.
«Подай же, дівчино,
Подай же, гордая,
На коня рученьку».

Дівчина підійшла,
Рученьку подала:
«Ой краще б я була,
Ой краще б я була
Кохання не знала!

Кохання, кохання
З вечора до рання.
Як сонечко зійде,
Як зіронька зайде,
Кохання відійде».

Ой чий то кінь стоїть,
Що біла гривонька?
Сподобалась мені,
Сподобалась мені
Тая дівчинонька.

ПОСИЛАЛА МЕНЕ МАТИ

Посилала мене мати:
«Іди, доню, килим ткати»,
Як пішла я ткати килим
Та й зустрілася із милим. | Двічі

Постояла біля млину,
Задержалась на хвилину.
Постояти я не встигла,
Як година пролетіла. | Двічі

Нема ради говорити,
Треба, тату, щось робити.
А я йому посміхнулась
Та й додому повернулась. | Двічі

Дома мати насварила:
«Де ж ти, доню, забарилась?
До півночі тебе ждала,
Де ж той килим, що ти ткала?» | Двічі

Ой, матусю, моя нене,
Не хватило ниток в мене.
А щоб кращий килим мати,
Я ще завтра піду ткати. | Двічі

ЛЕТІВ ПТАШОК ПОНАД ВОДУ

Летів пташок понад воду,
Скаламутив піском воду,
Там дівчина воду брала | Двічі
Із Романом розмовляла.

«Ой, Романе, Романочку,
Відгадай ми загадочку.
Відгадаєш — твоя буду, | Двічі
Не вгадаєш — чужа буду.

А що росте без коріння?
А що сходить без насіння?
А що грає — голос має? | Двічі
А що плаче — сліз не має?»

«Камінь росте без коріння,
Сонце сходить без насіння,
Скрипка грає — голос має, | Двічі
Серце плаче — сліз не має».

ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА

Ой у полі криниченька, | Двічі
В ній холодна водиченька.

Ой там Галя воду брала | Двічі
Та й з Романом розмовляла.

Ой став Роман жартувати, | Двічі
З відер воду виливати.

«Ой, Романе, Романочку, | Двічі
Не лий воду на сорочку.

Бо лихую матір маю — | Двічі
Буде бити — добре знаю.

Буде бити ще й лаяти | Двічі
І Романом докоряти.

Ой, Романе, Романочку, | Двічі
Сватай мене, львів'яночку».

ТАМ, ДЕ ЯТРАНЬ КРУТО В'ЄТЬСЯ

Там, де Ятрань круто в'ється,
З-під каменя б'є вода,—
Там дівчина воду брала,
Чорнобрива, молода.

Ти, дівчино, ти щаслива,
В тебе батько, мати є,
Рід великий, хата біла,
Все, що в хаті,— то твоє.

А я бідний, безталанний,
Степ широкий — то ж мій сват,
Шабля, люлька — вся родина,
Сивий коник — то ж мій брат.

Ти, дівчино, квіти сієш,
Але вони не зійдуть,
І батенька й неньку просиш,
Та за мене не дадуть.

ЗА НАШОВ СТОДОЛОВ

За нашов стодолов
Видно чуже село. | Двічі
Сюди повернуся,
Туди повернуся —
Всюди ми весело.

«Мамко, моя мамко,
За кого м я даєш? | Двічі
Він м я буде бити,
Не буде любити,
Що ти си гадаєш?

Віддай мене, мамко,
За кого я хочу. | Двічі
Хоть м'я буде бити.
Не буде любити —
Нікому не скажу».

ОЙ ГИЛЯ, ГИЛЯ...

«Ой гиля, гиля,
Гусоньки, на став!
Добрий вечір, дівчино,
Бо я ще не спав. | Двічі

Ой не спав, не спав,
Не буду спати!
Дай же мені, дівчино,
Повечеряти». | Двічі

«Я ж не палила
І не варила.
Я ж ся тебе, серденько,
Не сподівала. | Двічі

Я не чесалась,
І не вмивалась».
Ой ти ж мені, дівчино,
Й так сподобалась!» | Двічі

ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ

Ой за гаєм, гаєм,
Гаєм зелененьким,
Там орала дівчинонька | Двічі
Воликом сивеньким.

Орала, орала,
Не вмiла гукати,
Та й найняла козаченька | Двічі
На скрипочку грати.

Козаченько грає,
Бровами моргає... | Двічі
Вража його мати знає,
На що він моргає:

Чи на мої воли,
А чи на корови,
Чи на моє біле личко, | Двічі
Чи на чорні брови.

Воли та корови
Усі поздыхають,
Біле личко, чорні брови | Двічі
Повік не злиняють.

Трикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
код 02125266

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Інв. №

78 74 57

ОЙ, МАРІЧКО, ЧІЧЕРИ

«Ой, Марічко, чічери,
Чічери, чічери,
Розчеси ми кучері,
Кучері, кучері». | Двічі

«Я би тобі чесала,
Чесала, чесала,
Коби мати не знала,
Не знала, не знала. | Двічі

Мати буде дивити,
Дивити, дивити,
Як ся буду ганьбити,
Ганьбити, ганьбити». | Двічі

«На ти ружу черлену,
Черлену, черлену,
Розмаринку зелену,
Зелену, зелену». | Двічі

¹ Чічери — квіти (від слова «чічка»)

ОЙ ПІДУ Я ДО МЛИНА

Ой піду я до млина,
До дірявого,
Чи не найду Василя | Двічі
Кучерявого.

Ой піду я до млина,
До дрантвого,
Чи не стріну Василя | Двічі
Чорнобривого.

Борозенкою йшла
Заросилася...
Вже я з своїм Василем | Двічі
Посварилася.

За пустее, за пусте,
За пустесеньке,
Та й за тее яблучко | Двічі
Червонесеньке.

Та й за яблучко,
Та й за грушечку...
Перепреси ти мене, | Двічі
Моя душечко!

Та й за грушечку,
Та й за сливочку...
Перепреси ти мене, | Двічі
Мій Василечку!

Та й за сливочку,
Та й за зернятко...
Поцілуй же ти мене, | Двічі
Моє серденько!

ОЙ ДІВЧИНА ПО ГРИБИ ХОДИЛА

Ой дівчина по гриби ходила,
В зеленому гаю заблудила. | Двічі

Приблудила к зеленому дубу.
«А вже тут я ночувати буду. | Двічі

Я гадала, що дуб зелененький,
А то стояв козак молоденький. | Двічі

— Ой, козаче, козаче-гультяю,
Виведи м'я з зеленого гаю. | Двічі

Виведи м'я з зеленого гаю —
Я — молода дороги не знаю». | Двічі

Якби дівча дороги не знала,
То б козака гультяєм не звала. | Двічі

А сказала б: «Козаче-соколю,
Виведи м'я з зеленого бору. | Двічі

Виведи м'я з зеленого бору,
Та й приведи до рідного дому.» | Двічі

ОЙ У ЛУЗІ КАЛИНА СТОЯЛА

Ой у лузі калина стояла, | Двічі
Ту калину дівчина ламала.

Ту калину дівчина ламала, | Двічі
Вона всіх парубків чарувала.

Лиш одному нічого не шкодить, | Двічі
Він до неї щовечора ходить.

«Ти, дівчино, не бійся нічого | Двічі
Покохай ти мене молодого».

«Ой рада б я усіх вас кохати, | Двічі
Та боюся козацької зради».

«Ой не бійся, дівчино, нічого, | Двічі
Я молодий не зрадив нікого.

Не зрубав я у полі тополі, | Двічі
І не зраджу тебе молодой.

Не зрубав я зеленого дуба, | Двічі
І не зраджу тебе, моя любя».

ЧОВЕН ХИТАЄТЬСЯ СЕРЕД ВОДИ

Човен хитається серед води,
Плеще о хвилі весло,
В місячнім сяйві біліють сади,
Здалека видно село.

Люба дівчино, прийди, прийди, | Двічі
Забудем денне зло!

Човен по воді вихитується,
Козак в дівчини випитується:

«Чом в тебе, дівчино,
Очка чорнесенькі?»
«Від темної нічки,
Мій милесенький».

Човен хитається серед води,
Плеще о хвилі весло,
В місячнім сяйві біліють сади,
Здалека видно село.

Люба дівчино, прийди, прийди, | Двічі
Забудем денне зло!

Човен по воді вихитується,
Козак в дівчини випитується:

«Чом в тебе, дівчино,
Уста солоденькі?»
«Щоб ти цілував їх,
Мій милесенький».

ОЙ НА ГОРІ БІЛИЙ КАМІНЬ

Ой на горі білий камінь, ку! | Двічі
Верховинка сидить на нім.
Кукуріку-ку-ку-ку!

Прийшов від ній верховинець, ку! | Двічі
«Верховинко, дай ми вінець».
Кукуріку-ку-ку-ку!

«Я би-м тобі вінець дала, ку! | Двічі
Ви-м ся зради не бояла».
Кукуріку-ку-ку-ку!

«Ой не бійся зради тої, ку! | Двічі
Слухай, дівко, слова мої:
Кукуріку-ку-ку-ку!

«Йди до лісу зеленого, ку! | Двічі
Стрінеш хлопця молодого.
Кукуріку-ку-ку-ку!

Поцілуй 'го в біле личко, ку! | Двічі
Верховинко-чарівничко».
Кукуріку-ку-ку-ку!

Верховинка цілувала, ку! | Двічі
Аж зозуля закувала:
Кукуріку-ку-ку-ку!
Ку-ку!

ВІВЦІ, МОЇ ВІВЦІ

Вівці, мої вівці,
Вівці та барани,
Хто ж вас буде пасти,
Як мене не стане?

Гей, гей, ду-ду-ду-ду, ду-ду-ду-ду!
Як мене не стане, | Двічі
Гей!

Гей, пасіться, вівці,
Воли та корови.
Я ж піду до Ксені,
Де чорнії брови.
Гей, гей, ду-ду-ду-ду, ду-ду-ду-ду!
Де чорнії брови, | Двічі
Гей!

Сама Ксеня вийшла,
Файна моя чічка.
Просидів я з нею
До темної нічки.
Гей, гей, ду-ду-ду-ду, ду-ду-ду-ду!
До темної нічки, | Двічі
Гей!

ЛЮБОВ-КОХАННЯ, МОВ ТОЙ ЦВІТ

Любов-кохання, мов той цвіт,
Що зрання розцвітає,
Немов метелик навесні,
Що високо літає.

П р и с п і в:

Тож бережіть серця свої,
Щоб не кохалися зрання,
Бо віддвітуть сади навесні — *Двічі*
Не вернеться кохання.

Сиджу я край віконечка
На зорі поглядаю.
«Чи прийде милий мій, чи ні?»—
Лиш так собі гадаю.

П р и с п і в.

Чи прийде милий мій, чи ні,
Що часто так мені сниться?
Підходжу ближче до вікна,
А він стоїть, сміється.

«Ага, мила! Ага, мила!
Як важко виглядати.
Личко твоє помарніло,
Красоньки не пізнати.

П р и с п і в.

Так дай, мила, уста свої,
Нехай ще раз поцілую.
Душа моя горить вогнем —
Любов до тебе я чую».

ПАСЛА ДІВЧИНА ЧОТИРИ ВОЛИ

Щедрівка

Пасла дівчина чотири воли
В ялині, в ялині нині, гей¹
При зелененькій долині.
Шиттячко шила, воли згубила.
«Татусю, підіть, волоньки знайдіть».
Татусь пішов, волів не знайшов.
«Матусю, підіть, волоньки знайдіть».
Матуся пішла, волів не знайшла.
«Братчику, піди, волоньки знайди».
Братчикок пішов, волів не знайшов.
«Сестричко, піди, волоньки знайди».
Сестричка пішла, волів не знайшла.
«Миленький, піди, волоньки знайди».
Миленький пішов, волоньки знайшов.

¹ Після кожного рядка повторюються приспів «В ялині, в ялині...».

ВЖЕ ВЕЧІР ВЕЧОРІЄ

Вже вечір вечоріє —
До дівчини спішу.
Вона в саду сидить,
На стежечку глядить | Двічі
І думу думає:
Чи я прийду?

Прийшов я до дівчини,
Добрий вечір сказав,
За руку взяв її,
Потім обняв її, | Двічі
А як обняв її —
Поцілував.

І був би я до ранку
Дівчину цілував.
Та як ми мріяли,
Кури запіяли, | Двічі
І на прощаннячко
Я їй сказав:

«Дівчино моя люба,
В садочок виходи.
В садочок виходи,
На стежечку гляди | Двічі
І думу думай ти.
Чи я прийду».

ВЕЧІР НАДВОРІ, НІЧ НАСТУПАЄ

Вечір надворі, ніч наступає,
Вийди, дівчино, серце бажає! | Двічі

Зіроньки ясні небо покрили,
Вийди, дівчино, серденько миле! | Двічі

Дай подивитись в карії очі,
Стан твій обняти тонкий дівочий, | Двічі

Глянути в личко біле чудове,
На косу довгу, на чорнії брови. | Двічі

Вийди до мене, голубко мила,
Буду любити вік до могили! | Двічі

НІЧ ЯКА МІСЯЧНА, ЗОРЯНА, ЯСНАЯ

Ніч яка місячна, зоряна, ясна,
Видно, хоч голки збирай;
Вийди, кохана, працю зморена,
Хоч на хвилиночку в гай! | Двічі

Сядем у купочці тут під калиною,
І над панами я пан!
Глянь, моя рибонько, — срібною хвилею | Двічі
Стелеться в полі туман.

Гай чарівний, ніби променем всипаний.
Чи загадався, чи спить?
Ген на стрункій та високій осичині | Двічі
Листя пестливо тремтить.

Небо глибоке засіяне зорями,
Що то за божа краса!
Перлами ясними попід тополями | Двічі
Грає краплиста роса.

Ти не лякайся ж бо, що свої ніженьки
Вмочиш в холодну росу,
Я ж тебе, вірняя, аж до хатиньки | Двічі
Сам на руках віднесу.

Ти не лякайся, що змерзнеш, лебедонько,
Тепло — ні вітру, ні хмар...
Я пригорну тебе до свого серденька, | Двічі
А воно палке, як жар.

БИЛА МЕНЕ МАТИ

Била мене мати
Березовим прутом,
Аби не стояла
З молодим рекрутом. | Двічі

А я собі стояла,
Аж кури запіли,
На двері воду ляля,
Аби не скріпили. | Двічі

На двері воду ляля,
На пальцях ходила,
Щоб мати не почувала,
Аби не сварила. | Двічі

А мати не спала,
Та й все чисто чула,
Та мене не сварила —
Сама такою була. | Двічі

ОЙ ЧОРНА Я СИ, ЧОРНА

Ой чорна я си, чорна —
Чорнява, як циганка,
Ще-м собі полюбила,
Ще-м собі полюбила
Чорнявого Іванка.

Іванка, ой, Іванка —
Сорочка-вишиванка,
Високий та й стрункий,
Високий та й стрункий,
Ще й на бороді ямка.

Іванка та й Іванка,
Іванка, лиш не дурня,
Як би-м 'го не збудила,
Як би-м 'го не збудила,
То спав би до полудня.

«Марусе ти, Марусе,
Люблю я твою вроду,
Люблю дивитися,
Люблю дивитися,
Як ти ідеш по воду.

Як ти ідеш по воду,
А я іду з водою,
Люблю дивитися,
Люблю дивитися,
Марусе за тобою.»

«На горі два дубочки,
Обидва зелененькі.
Ми такі паровані,
Ми такі паровані —
Обоє чорнявенькі.

Ой вийду я на гору,
Дубочком поколишу.
Я звідси не поїду,
Я звідси не поїду —
Кохання не залишу».

Ой рушив поїзд, рушив,
Маруся заплакала.
Іванкові призналась,
Іванкові призналась,
Що вірно покохала.

ЧОРНІ БРОВИ, КАРІІ ОЧІ

Чорні брови, карії очі,
Темні як нічка, ясні як день!
Ой очі, очі, очі дівочі,
Де ж ви навчилися зводить людей? | Двічі

Вас і немає, а ви мов тут,
Світите в душу, як дві зорі.
Чи в вас улита якась отрута,
Чи, може, справді ви знахарі? | Двічі

Чорні брови — стрічки шовкові,
Все б тільки вами я любувався.
Карії очі, очі дівочі,
Все б тільки я дивився на вас! | Двічі

Чорні брови, карії очі!
Страшно дивитись весь час на вас:
Не будеш спати ні вдень ні вночі,
Все будеш думать, очі, про вас. | Двічі

ЯКБИ МЕНІ НЕ ТИНОЧКИ

Якби мені не тиночки,
Та й не перелази,
Ходив би я до дівчини | Двічі
По чотири рази.

Якби мені не тиночки,
Та й не перетинки,
Ходив би я до дівчини | Двічі
Та щовечоринки.

Галю, серце, рибко моя,
Що мені казати,
Хотів би я тебе одну | Двічі
Цілий вік кохати.

СИДИТЬ ЮРА КОЛО МУРА

Сидить Юра коло мура,
А я коло нього,
Який, мамко, Юра файний,
Пішла би-м за нього.

Чи я тобі не казала,
Юрію, Юрію,
Не пий воду студененьку,
Я тобі загірю.

Не пий воду студененьку,
Але пий медочок;
Солодіші твої губки
Від тих співаночок.

Ой Юрію, Юрієчку,
Юрію-кришталю,
Кажуть люди, що тя люблю,
А я ся не таю.

Нащо нам-ся, Юрієчку,
Таїти, таїти,
Коли ми ся так любимо,
Як маленькі діти.

Коломия — не помя,
Коломия — місто,
В Коломиї такі дівки,
Як пшеничне тісто.

В Коломиї написали
На Дошці пошани,
Що у славній Коломиї
Хлопці непогані.

ЖИТО, МАМЦЮ, ЖИТО, МАМЦЮ

Жито, мамцю, жито, мамцю,
Жито не полова...
Як дівчину не любити,
Коли чорноброва?

Приспів:

Очерет, осока —
Чорні очі в козака,
На те мати родила,
Щоб дівчина любила.

Жито, мамцю, жито, мамцю,
Жито не пшениця...
Як дівчину не любити,
Коли чепуриться!

Приспів.

Жито, мамцю, жито, мамцю,
Жито-колосочки...
Як дівчину не любити,
Коли чорні очки!

Приспів.

Жито, мамцю, жито, мамцю,
Жито — не вівсянка.
Як дівчину не любити,
Коли галичанка.

Приспів.

СОНЦЕ НИЗЕНЬКО, ВЕЧІР БЛИЗЕНЬКО

«Сонце низенько, вечір близенько,
Вийди до мене, моє серденько! | Двічі

Ой вийди, вийди, та не барися,
Моє серденько, розвеселися. | Двічі

Ой вийди, вийди, серденько Галю,
Серденько, рибонько, дорогий кришталю! | Двічі

Ой вийди, вийди, не бійсь морозу,—
Я твої ніженьки в шапочку вложу! | Двічі

Через річеньку, через болото
Подай рученьку, моє золото! | Двічі

Через річеньку, через биструю,
Подай рученьку, подай другу! | Двічі

Ой біда, біда, який я вдався,—
Брів через річеньку, та не вмивався. | Двічі

Ой завернуса та умиюся,
На свою милую хоч подивлюся». | Двічі

«Ой не вертайся та не вмивайся,
Ти ж мені, серденько, й так сподобався, | Двічі

Ой, там криниця під перелазом —
Вмиємось, серденько, обое разом. | Двічі

Моя хустина шовками шита —
Утремось, серденько, хоч буду бита. | Двічі

Битиме мати, знатиму за що:
За тебе, серденько, не за ледащо!» | Двічі

ОЙ ТИ, ДІВЧИНО, З ГОРІХА ЗЕРНЯ

Ой ти, дівчино, з горіха зерня,
Чом твоє серденько — колюче терня?

Чом твої устоники — тиха молитва,
А твоє слово острє, як бритва?

Чом твої очі сяють тим жаром,
Що то запалює серце погаром?

Ох, тії очі темніші ночі,
Хто в них задивиться,— й сонця не хоче!

І чом твій усміх — для мене скрута,
Серце бентежить, як буря люта?

Ой ти, дівчино, ясна зоре!
Ти мої радощі, ти моє горе!

Ой ти, дівчино, з горіха зерня,
Чом твоє серденько — колюче терня?

Тебе видаючи, любити мушу,
Тебе кохаючи, загублю душу.

Ти моя радість, ти моє горе,
Ой ти, дівчино, ясна зоре!

ЧАРИ НОЧІ

Сміються, плачуть солов'ї
І б'ються піснями в груди:
«Цілуй, цілуй, цілуй її,—
Знов молодість не буде!»

Ти не дивись, що буде там,
Чи забуття, чи зрада:
Весна іде назустріч вам,
Весна в сей час вам рада.

На мент єдиний залиши
Свій сум, думки і горе —
І струмись власної душі
Улий в шумляче море.

Лови летючу мить життя!
Чаруйсь, хмільй, впивайся
І серед мрій і забуття
В розкошах закохайся.

Поглянь, уся земля тремтить
В палких обіймах ночі,
Лист квітці рвійно шелестить,
Траві струмок воркоче.

Відбилися зорі у воді,
Летять до хмар тумани...
Тут ллються пахощі густі,
Там гнуться верби п'яні.

Як іскра ще в тобі горить
І згаснути не встигла,—
Гори! Життя — єдина мить,
Для смерті ж — вічність ціла.

Чому ж стоїш без руху ти,
Коли ввесь світ співає?
Налагодь струни золоті:
Бенкет весна справляє.

І сміло йди під дзвін чарок
З вогнем, з піснями в гості
На свято радісне квіток,
Кохання, снів і млості.

Загине все без вороття:
Що візьме час, що люди,
Погасне в серці багаття,
І захолянуть груди.

І схочеш ти вернуть собі,
Як Фауст, дні минулі...
Та знай: над нас — боги скупі,
Над нас — глухі й нечулі...

Сміються, плачуть солов'ї
І б'ють піснями в груди:
«Цілуй, цілуй, цілуй її:
Знов молодість не буде!»

ОЙ У ПОЛІ ВІТЕР ВІЄ

Ой у полі вітер віє,
А жито половіє,
А козак дівчину та й вірненько любить,
А зайнять не посміє.

Ой тим її не займає,
А що сватати має.
Ой тим же він, ой, та й не горнеться,
А що слави боїться.

Сидить голуб на черешні,
А голубка на вишні,
Ой скажи, скажи, серце дівчино,
А що в тебе на мислі.

ОЙ У ВИШНЕВОМУ САДУ

Ой у вишневому саду,
Де соловейко щебетав,
Додому я просилася,
А ти мене все не пускав. | Двічі

«Милий — ти мій, а я — твоя!
Пусти мене — зійшла зоря,
Проснеться матінка моя,
Буде питать, де була я». | Двічі

«А ти їй дай такий відповідь:
Така прекрасна майська ніч!
Весна іде, красу несе,
А тій красі радіє все». | Двічі

«Доню моя, не в тому річ,
Де ти гуляла цілу ніч?
Чого розплетена коса,
А на очах блищить сльоза?» | Двічі

«Коса моя розплетена —
Її подруга розплела,
А на очах блищить сльоза,
Бо з милим розпрощалась я. | Двічі

Мати моя — ти вже стара,
А я весела, молода,
Я жити хочу, я — люблю!
Мати, не лай доню свою». | Двічі

Там, у вишневому саду,
Де соловейко щебетав,
Додому я просилася,
А ти мене все вговоряв... | Двічі

ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ ТА Й ЗАГРАВ, ЩО ЗНАВ

Взяв би я бандуру та й заграв, що знав,
Через ту бандуру бандуристом став. | Двічі

А все через очі, коли б я їх мав,
За ті карі очі душу б я віддав. | Двічі

Марусино-серце, пожалій мене,—
Візьми моє серце, дай мені своє. | Двічі

Де Крим за горами, де сонечко сяє,
Там моя голубка з жалю завмирає. | Двічі

Взяв би я бандуру та й заграв, що знав,
Через ту бандуру бандуристом став. | Двічі

УТОПТАЛА СТЕЖЕЧКУ

Утоптала стежечку
Через яр,
Через гору, серденько,
На базар.

Продавала бублики
Козакам,
Вторгувала, серденько,
П'ятака.

Я два шаги, два шаги
Пропила,
За копійку дудника
Найняла.

Заграй мені, дуднику,
На дуду,
Нехай своє лишенько
Забуду.

Отака я дівчина,
Така я!
Сватай мене, серденько,
Вийду я.

ТУМАН ЯРОМ, ТУМАН ДОЛИНОЮ

Туман яром, туман долиною¹.
За туманом нічого не видно,
Тільки видно дуба зеленого.
Під тим дубом криниця стояла,
В тій криниці дівча воду брало.
Та й впустило золоте відерце,
Заболіло козакові серце.
«А хто ж тее відерце дістане,
Той зі мною на рушничок стане».
Обізвався козаченько з гаю:
«А я тее відерце дістану,
Та й з тобою на рушничок стану».

¹ Кожен рядок повторюється двічі

ГЛИБОКА КИРНИЦЯ, ГЛИБОКО КОПАНА

Глибока кирниця, глибоко копана,
Там стоїть дівчина, як намальована.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | *Тричі*
Як намальована.

При кирниці стала, водиці набрала,
Про свого Йвасика милого думала.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | *Тричі*
Милого думала.

Якби тя, Йвасику, на дні зобачила,
То зараз би-м туди, в кирницю, скочила.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | *Тричі*
В кирницю скочила.

Найперше б кинула цей файний віночок,
Що я його сплела з рожевих ружечок.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | *Тричі*
З рожевих ружечок.

Ой ні, я не скочу — кирниця глибока,
Кирниця глибока і зимна в ній вода.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, | *Тричі*
І зимна в ній вода.

МИ ЗУСТРІЛИСЯ З ТОБОЮ У ЯРЕМЧІ

Ми зустрілися з тобою у Яремчі,
Залишив ти біль великий в моїм серці.

П р и с п і в:

Якби-м була знала,
Була б не кохала,
І з тобою до півночі не стояла.

Ой порадьте, люди добрі, що робити?
Чи кохати, чи любити, чи лишити?

П р и с п і в.

Як настала та хвилинка розставання,
Цілувались, обнімались аж до рання.

П р и с п і в.

ПЛИВЕ ЧОВЕН ВОДИ ПОВЕН

Пливе човен води повен
Та все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп. | *Тричі*

Іде козак до дівчини
Та все туп, туп, туп, туп. | *Тричі*

Пливе човен води повен
Та накритий листом. | *Тричі*

Не хвалися, дівчинонько,
Червоним намистом. | *Тричі*

Бо прийдеться, доведеться
Намисто збувати. | *Тричі*

Молодому козакові
Тютюн купувати. | *Тричі*

Пливе човен води повен
Та накритий лубом. | *Тричі*

Не хвалися, козаченьку,
Кучерявим чубом. | *Тричі*

Бо прийдеться, доведеться
Під аршин ставати. | *Тричі*

Молодого козаченька
В військо віддавати. | *Тричі*

ЧЕРВОНА КАЛИНА

«Червона калина
Білим цвітом цвіла,
Через тя, козаче,
Через тя, козаче,
Мене мати біла.

Била мене мати,
Та й ще буде бити.
Перестань, козаче,
Перестань, козаче.
До мене ходити».

«Червона калина,
Листячко зелене
Почекай, дівчино,
Почекай, дівчино,
Два роки на мене».

«Рада б я чекати,
Але моя мати —
Хоче мене мати,
Хоче мене мати
За іншого дати.

Ой ти, козаче,
Пусти м'я додому.
Залишив дівчину,
Залишив дівчину
Сам не знаю кому».

СЛУЖИВ КОЗАК У ВІЙСЬКУ

Служив козак у війську,
Мав років двадцять три,
Любив козак дівчину
І з сиром пироги.

Приспів:

Гей, чула, чула, чула,
Гей чула, чула ти,
Любив козак дівчину
І з сиром пироги¹

Ішов козак на стежу
Помежи терени,
Побачив від дівчину,
Що несла пироги.

Приспів.

«Чи знаєш, дівчинонько,
Про мої мрії-сни?
Чи знаєш, що я люблю
Із сиром пироги?»

Приспів.

Дівчина, як почула
Козацькі мрії-сни,
То й зразу ж запросила
На свіжі пироги.

Приспів.

Сіли вони у парі
Близесенько води,
Вона його цілує,
А він їсть пироги.

Приспів.

Далеко десь у полі
З'явились вороги,
Забрали дівчиноньку
І з сиром пироги.

Козак мав довгі ноги,
Скавав через рови,
Прилетів він до сотні,
І крикнув: «Вороги!»

Приспів.

Сотня пішла в атаку,
Побила ворогів,
Відібрала дівчину,
Й макітру пирогів.

¹ Два останні рядки кожної строфи повторюються після слів «Гей чула...»

ОЙ У ПОЛІ НИВКА

Ой у полі нивка,
Кругом материнка...
Там дівчина жито жала,
Гарна чорнобривка.

Двічі

Жала ж вона, жала,
Сіла спочивати,
Їхав козак з України,
Мусив шапку зняти.

Двічі

Мусив шапку зняти.
«День добрий,— сказати,—
Помагай біг, дівча моє,
Тобі жито жати!»

Двічі

А дівчина стала,
Йому одказала,
Вона того козаченька
Серденьком назвала.

Двічі

«Як їдеш додому,
Не кажи нікому,
Бо рознесуть цеє люди,
Як вітер солому!»

Двічі

А вітер тихенький,
Солома легенька,—
Візьмуть мене люди в зуби,
Я ще ж молоденька!»

Двічі

А вже ця слава
По всім світі стала,
Що дівчина козаченька
Серденьком назвала.

Двічі

А вже ж тая слава
По всім городочку,
Що дівчина ж козакові
Вишила сорочку.

Двічі

Шила-вишивала
Чорними нитками,
Аби його пізнавала
Межи козаками.

Двічі

ЧОМ ТИ НЕ ПРИЙШОВ?

Чом ти не прийшов,
Як місяць зійшов?
Я тебе чекала.
Чи коня не мав?
Чи стежки не знав? | Двічі
Мати не пускала?

І коня я мав,
І стежку я знав,
І мати пускала.
Найменша сестра,
Бодай не зросла, | Двічі
Сідельце сховала.

А старша сестра
Сідельце знайшла,
Коня осідлала.
«Поїдь, братику,
До дівчиноньки,
Що тебе чекала.» | Двічі

«Тече річенька
Невеличенька,
Схочу — перескочу.
Віддайте мене,
Моя матінко,
За кого я хочу.» | Двічі

КОЗАК ОД'ІЖДЖАЄ, ДІВЧИНОНЬКА ПЛАЧЕ

Козак од'їжджає, дівчинонька плаче:
— Куди їдеш, козаче?
Козаче-соболю, візьми мене із собою
На Україну далеку!

— Дівчинонько мила, що ж будеш робила
На Україні далекій?
— Буду шмаття прати, зеленее жито жати
На Україні далекій!

— Дівчинонько мила, що ж будеш ти їла
На Україні далекій?
— Сухарі з водою, аби, серце, із тобою
На Україні далекій!

— Дівчинонько мила, де будеш ти жила
На Україні далекій?
— В степу під вербою, аби, серце, лиш з тобою
На Україні далекій!

РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНІ

Розпрягайте, хлопці, коні
Та й лягайте спочивать,
А я піду в сад вишневий,
В сад криниченьку копать. | Двічі

Копав, копав, криниченьку
У вишневому саду...
Чи не вийде дівчинонька,
Рано-вранці по воду? | Двічі

Вийшла, вийшла дівчинонька
Рано-вранці воду брать,
А за нею козаченько,
Веде коня напувать. | Двічі

Просив, просив відеречко —
Вона йому не дала,
Дарував їй з руки перстень —
Вона його не взяла. | Двічі

«Ой, дівчино, дівчинонько,
Чим я тебе прогнівив?
Що я вчора ізвечора
Із другою говорив. | Двічі

Вона ростом невеличка,
Ще й літами молода,

Руса коса до пояса,
В косі стрічка голуба». | Двічі

ЗАСВІТ ВСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ

Засвіт встали козаченьки
В похід з полуночі.
Виплакала Марусенька
Свої ясні очі. | Двічі

Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач, не журися
Ти за свого миленького
Богу помолися! | Двічі

Стоїть місяць над горою,
А сонця немає...
Мати сина в доріженьку
Слізно проводжає. | Двічі

«Іди, іди, мій синочку,
Та не забаряйся,
За чотири неділеньки
Додому вертайся!» | Двічі

«Ой рад би я, матусенько,
Скоріше вернуться,
Та щось мій кінь вороненький,
В воротах спіткнувся. | Двічі

Ой бог знає, коли вернусь,
В якую годину;
Прийми ж мою Марусеньку,
Як рідну дитину!» | Двічі

«Ой рада б я Марусеньку
За рідну прийняти,
Та чи буде ж вона мене,
Сину, шанувати?» | Двічі

«Ой не плачте, не журітесь,
В тугу не вдавайтесь:
Заграв мій кінь вороненький —
Назад сподівайтесь!» | Двічі

ІХАВ КОЗАК НА ВІЙНОНЬКУ

Іхав козак на війноньку,
Прощав свою дівчиноньку:
«Прощай, миленька, чорнобривенька, | Двічі
Я йду в чужу сторононьку.

Дай-но, дівчино, хустину,
Може, я в бою загину,
Накриють очі темної ночі, | Двічі
В темній могилі спочину».

Дала дівчина хустину,
Козак у бою загинув,
Накрили очі темної ночі | Двічі
Ще й висипали могилу.

Добрії люди насилу
Взяли нещасну дівчину.
Там, серед поля, гнеться тополя | Двічі
Та й на козацьку могилу.

РУШИВ ПОЇЗД В ДАЛЕКУ ДОРОГУ

Рушив поїзд в далеку дорогу,
Сколихнувся вагон і поплив.
І останній я раз подивлюся | Двічі
На те все, що так щиро любив.

Ти сумна на пероні стояла,
Вітер коси твої колихав,
На очах в тебе сльози блищали, | Двічі
Ти ридала, я важко зітхав.

Коли поїзд в гаю загуркоче,
Пригадаються знову мені
Звук гітари у місячні ночі, | Двічі
Поцілунки гарячі твої.

Вже минув давно рік з того часу,
Як смереки шуміли в гаю,
Ти схилилась до мене на груди | Двічі
І тихенько шептала: «Люблю».

ОЙ ДІВЧИНА-ГОРЛИЦЯ

Ой дівчина-горлиця
До козака горнеться,
А козак, як орел,
Як побачив, так і вмер. | Двічі

Умер батько — байдуже,
Вмерла мати — байдуже,
Умер милий, чорнобривий, —
Жаль мені його дуже. | Двічі

Я за батька книш дала,
І за матір книш дала,
А за свого миленького —
Цуцика рябенького. | Двічі

ОЙ ТИ, ДІВЧИНО, ГАРНА ТА Й ПИШНА

«Ой ти, дівчино, гарна та й пишна,
Чом ти до мене в садок не вийшла?» | Двічі

«Я виходила — тебе не було,
Я постояла та й ся вернула. | Двічі

Більше не вийду, з тобов не стану —
Пришлю ти сестру таку саму». | Двічі

«А я з сестрою цілу ніч стою —
Не та розмова, що із тобою. | Двічі

Не та розмова, не тії слова,
Не білолиця, не чорноброва». | Двічі

«Ходиш, козаче, ходиш, гультяю,
Чи будеш брати? — Того не знаю». | Двічі

«Ходити буду, любити буду —
Скажу ти правду: сватать не буду. | Двічі

Ой ти, дівчино, гарна та й пишна,
Чом ти до мене в садок не вийшла?» | Двічі

НА КАМЕНІ НОГИ МИЮ

На камені ноги мию,
На камені стою,
Навкруг мене чари сиплять, | Двічі
А я ся не бою.

Коби швидше до осені
Віддамся, віддамся,
Таки своєму миленькому | Двічі
Зрадити не дамся.

Сама овес посіяла,
Сама його скошу,
Сам мій милий огнівався — | Двічі
Я не перепрошу.

Чому вікна побіліли?
Чи не від морозу?
Загнівався мій миленький | Двічі
Через дурний розум.

Загнівався мій миленький
У самий вівторок,
Здається ми, моя мамко, | Двічі
Що вже неділь сорок.

«Ой не сорок, моя доню,
Не сорок, не сорок:
Учора був понеділок, | Двічі
Сьогодні — вівторок».

ПО САДОЧКУ ХОДЖУ

По садочку ходжу,
Кониченька воджу,
Через свою неньку.
Нежонатий ходжу.

Двічі

Через свою неньку,
Через рідні сестри,—
Не дають Марусю
Додому привести.

Двічі

«Марусе, Марусе,
Жаль ми за тобою,
Не один я вечір
Стояв під вербою.

Двічі

Не один я вечір,
Не одну неділю,—
На тебе, Марусю,
Маю всю надію».

Двічі

Привів я Марусю,
Стала у куточку:
«Прийміть мене, мамцю,
За рідную дочку!»

Двічі

«Тебе я не знаю,
Тебе не приймаю,
Мій син молоденький —
За тебе не даю!

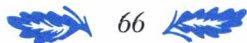
Двічі

Ой на тобі, доню,
Коня вороного,
Відчепись від мене
І від сина мого!»

Двічі

«Коня, мамцю, візьму,
І на нім поїду,
Твого сина люблю
І за нього піду!»

Двічі

ОЙ, ДІВЧИНО, ШУМИТЬ ГАЙ

«Ой, дівчино, шумить гай,
Кого любиш — забувай».

«Нехай шумить ще й гуде,
Кого люблю — мій буде».

«Ой, дівчино — серце моє,
Чи підеш ти за мене?»

«Не піду я за тебе —
Нема хати у тебе».

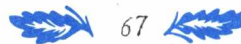
«Поки свою збудую —
Підем, серце, в чужую».

«Збудуй хату з лободи,
До чужої не веди.

Чужа хата така,
Як свекруха лихая.

Як не лає, то бурчить,
А все ж вона не мовчить».

«Ой, дівчино, шумить гай,
Кого любиш — забувай».

ЦВІТЕ ТЕРЕН

Цвіте терен, цвіте терен,
А цвіт опадає,
Хто в любові не знається,
Той горя не знає. | Двічі

А я, молода дівчина,
Горенька зазнала,
Вечероньки не доїла,
Нічки не доспала. | Двічі

Ой візьму я кріселечко,
Сяду край віконця,
Іще очі не дримали,
А вже сходить сонце. | Двічі

Хоч дримайте, не дримайте—
Не будете спати,
Десь поїхав мій миленький
Іншої шукати. | Двічі

Нехай їде, нехай їде,
Хай йому ведеться.
Щаслива йому доріженька,
Нехай не вернеться. | Двічі

В КІНЦІ ГРЕБЛІ ШУМЛЯТЬ ВЕРБИ

В кінці греблі шумлять верби,
Що я посадила,—
Нема ж того козаченька,
Що я полюбила! | Двічі

Нема, нема козаченька —
Поїхав за Десну:
Сказав: «Рости, дівчинонько,
На другу весну!» | Двічі

Росла, росла дівчинонька
Та й на порі стала,
Ждала, ждала козаченька
Та й плакати стала. | Двічі

«Ой не плачте, карі очі,
Така ваша доля:
Полюбила козаченька
При місяцю стоя. | Двічі

Зелененькі огірочки,
Жовтенькі квіточки,
Нема мого миленького,
Плачуть карі очки. | Двічі

Плачуть, плачуть мої очки,
Серденько занило,
Не бачу я миленького —
І життя не мило». | Двічі

ОЙ ЧОРНА Я, ЧОРНА, ЯК ТАЯ ЧОРНИЦЯ

Ой чорна я, чорна, як тая чорниця | Двічі
Най ми ся уступить, гей — я!
Най ми ся уступить, гой — я!
Най ми ся уступить з пуття парадниця.

З пуття парадниця, тая суперниця | Двічі
Бо я така файна, гей — я!
Бо я така файна, гой — я!
Бо я така файна, як в небі зірниця.

Ой файна я, файна — я ся не малюю | Двічі
Я на своє личко, гей — я!
Я на своє личко, гой — я!
Я на своє личко фарби не купую.

Ой файна я, файна — нема мені пари | Двічі
Так за мнов хлопці йдуть, гей — я!
Так за мнов хлопці йдуть, гой — я!
Так за мнов йдуть хлопці, як дощові хмари.

СТОЯЛА ПІД ГРУШКОВ

Стояла під грушков, у-гу,
Полола петрушку, ну-да,
Визирала хлопця, ум-тай-ру-ра-ру-ра,
В чорнім капелюшку, уха-ха.

Ой то мій миленький, у-гу
Високий, тоненький, ну-да,
Високий, тоненький, ум-тай-ру-ра-ру-ра,
Ой то мій миленький, уха-ха.

Він гарно співає, у-гу,
Бровами моргає, ну-да,
До серця пригорне, ум-тай-ру-ра-ру-ра,
Бо він м'я кохає, уха-ха.

Ой медочок пив би, у-гу,
Люльочку курив би, ну-да,
Дівчину-моргульку, ум-тай-ру-ра-ру-ра,
До серця тулив би, уха-ха.

Вже сонце низенько, у-гу,
Вже вечір близенько, ну-да,
Вже сонце низенько, ум-тай-ру-ра-ру-ра,
Прийди мій миленький, уха-ха.

ІШОВ КОЗАК ПОТАЙКОМ

Ішов козак потайком, | Двічі
До дівчини, серденько, вечерком.

«Ой, дівчино, відчини | Двічі
Своє-мое серденько звесели».

«Ой не буду відчинять, | Двічі
Бо ти будеш, серденько, жартувать».

«Ой не буду, не буду, | Двічі
Пожартую трішечки та й піду».

Жартували до зорі, | Двічі
Поки стало виднесенько надворі.

«Ой козаче, утікай, | Двічі
Та й на мене славоньки не пускай».

БОДАЙ СЯ КОГУТ ЗНУДИВ

Бодай ся когут збудив,
Що мене рано збудив!
Мала ми нічка, мала, | Двічі
Я ще-м ся не виспала.

Доточи, боже, ночі
На мої чорні очі,
Доточи ще й другої | Двічі
Для мене молоді.

Казала мені мати
Зелене жито жати,
А я жито не жала, | Двічі
В борозенці лежала.

Казала мені мати
З хлопцями не гуляти:
«Погуляй собі, доню, | Двічі
Я ж тобі не бороню!»

І я собі гуляю
Як рибка по Дунаю,
Як рибка з окунцями, | Двічі
Я, молода, з хлопцями.

КОЗАЧЕ, КОЗАЧЕ, Я ТОБІ НЕ ВІРЮ

«Козаче, козаче, я тобі не вірю,
Зрубав ти калину,
Зрубав ти калину
На моїм подвір'ю, гей-гей.

Зрубав ти калину гіллям гіллявую,
Зрадив ти дівчину,
Зрадив ти дівчину
З личка білявую, гей-гей».

«Не я тебе зрадив, сама ся зрадила,
Як я вів коника,
Як я вів коника
Нащо-с виходила? Гей-гей.

Як я вів коника — коня вороного,
Нащо-с виносила,
Нащо-с виносила
Вина червоного? Гей-гей.

Як я вів коника на росу, на росу,
Сама вибігала,
Сама вибігала
Набосо, набосо, гей-гей».

ОЙ НЕ СВИТИ, МІСЯЧЕНЬКУ

Ой не світи, місяченьку,
Та на той перелаз,
Де стояла, розмовляла | Двічі
Може, в останній раз.

«На добраніч, дівчинонько,
Іди додому спи!
Завтра в вечір чим скоріше | Двічі
До мене виходи».

Не пішла дівчина спати,
Стояла у саду.
Чув я, чув, як присягалась | Двічі
Другому козаку.

«Більше не піду я до тебе,
Нехай той другий йде.
Є у мене краща дівчина, | Двічі
Вона на мене жде».

Ой як ми ся полюбили,
Сухі дуби цвіли,
А як ми ся розходили, | Двічі
Зелені пов'яли.

Ой як ми ся полюбили
Стиха-стихесенька,
А як ми ся розходили, | Двічі
Плакали серденька.

ОЙ ТИ ПАРУБОК

«Ой ти парубок, ой ти парубок,
А я дівчинка красна.
Ти в терню лежав, ти в терню лежав —
Я тобі коня пасла.

Пасла-м ти коня з вечора до дня,
Аж до темної ночі.
Упала роса з темного ліса
На мої сиві очі.

Не так на очка, не так на очка,
Як на русую косу.
Відай я з тобов, відай я з тобов
Віночка не доношу».

«За віночок свій ти коня візьмеш,
Я си куплю другого.
Ти весь світ зійдеш, та вже не знайдеш.
Віночка рутяного».

ОЙ НА ГОРІ ЗЕЛЕНЕНЬКІЙ

Ой на горі зелененькій¹
Брала вдова льон дрібненький.

Брала, брала — добирала,
Тонкий голос подавала.

А там Василь сіно косив,
Тонкий голос переносив.

Кинув косу додолоньку,
А сам пішов додомоньку.

А сам пішов додомоньку —
Схилив на стіл головоньку.

Дає мати їсти-пити,
А він хоче говорити.

«Позволь, мати, вдову взяти,
Вдова буде шанувати».

«Не позволю вдову брати —
Вдова вміє чарувати.

Зчарувала мужа свого.
І зчарує сина мого».

Ой на горі зелененькій
Брала вдова льон дрібненький.

¹ Кожен рядок повторюється двічі

ГАНДЗЯ

Чи є в світі молодиця,
Як та Гандзя білолиця?
Ой скажіте, добрі люди,
Що зі мною тепер буде?

Двічі

Гандзя душка, Гандзя любка,
Гандзя мила, як голубка,
Гандзя рибка, Гандзя пичка,
Гандзя — цяця молодичка!

Двічі

Гандзю моя, Гандзю мила,
Чим ти мене напоїла:
Чи любистком, чи чарами,
Чи солодкими словами?

Двічі

Чи я мало сходив світу,
Чи я мало бачив цвіту,
Чом калина найкрасніша,
Чому Гандзя наймиліша?

Двічі

Як на мене щиро гляне,
Серце моє, як цвіт, в'яне,
А як стане щебетати,
Сам не знаю, що діяти!

Двічі

Де ж ти, Гандзю, вродилася,
Де ж ти чарів навчилася,
Що як глянеш ти очима,
То заплачу, як дитина?

Двічі

Гандзю, серце-молодичко,
Яке ж твоє гарне личко,
І губоньки, і оченьки,
І ніженьки, і рученьки!

Двічі

Гандзю-кицю, не цурайся
Та на божу волю здайся,
Пригорнись до серця мого,
Не зважай ти ні на кого.

Двічі

ОЙ ХМЕЛЮ Ж МІЙ, ХМЕЛЮ

«Ой хмелю ж мій, хмелю,
Хмелю зелененький,
Де ж ти, хмелю, зиму зимував,
Що й не розвивався?»

Двічі

«Зимував я зиму,
Зимував я другу,
Зимував я в лузі на калині
Та й не розвивався!..»

Двічі

«Ой сину ж мій, сину,
Сину молоденький,
Де ж ти, сину, нічку ночував,
Що й не роззувався?»

Двічі

«Ночував я нічку,
Ночував я другу,
Ночував я у тої вдовиці,
Що сватати буду!»

Двічі

«Ой сину ж мій, сину,
Ти моя дитино,
Не женися на тій удовиці,
Бо щастя не буде!»

Двічі

Бо вдовине серце,
Як осіннє сонце,—
Воно світить, світить, та не гріє,
Все холодом віє.

Двічі

А дівоче серце,
Як весняне сонце,—
Ой хоч воно ніби хмарнесеньке,
А все теплесеньке!»

Двічі

ПОВІЯВ ВІТЕР СТЕПОВИЙ

Повіяв вітер степовий,
Трава ся похилила,
Впав в бою козак молодий,
Дівчина затужила | Двічі

А був то хлопець молодий —
Йому б лише кохати,
Він впав, як той сухий листок,
Вовік буде лежати. | Двічі

Заплаче мати не одна,
Заплаче чорноброва,
Бо не одного козака
Сира земля накрила. | Двічі

Повіяв вітер степовий,
Трава ся похилила,
Впав в бою козак молодий,
Дівчина затужила. | Двічі

МІСЯЦЬ І ЗІРОНЬКИ, ЧОМ ВИ НЕ СЯЄТЕ?

Місяць і зіроньки,
Чом ви не сяєте?
А мій милий любить другу,
Чом ви не скажете? | Двічі

Він другу полюбив,
За мене забувся.
Моє серденько в грудях б'ється —
Вороги сміються. | Двічі

Вороги, вороги,
За що ви судите?
Я вашого не люблю,
Мого не чаруйте. | Двічі

Не люблю, не люблю,
Любити не буду.
Як ви мого зчаруете,
З ким я жити буду? | Двічі

Місяць і зіроньки,
Чом ви не сяєте?
А мій милий любить другу,
Чом ви не скажете? | Двічі

ЧОТИРИ ВОЛИ ПАСУ Я

Чотири воли пасу я
У зеленому гайочку,
Знайшов собі милий другу,
Залишив м'я Іваночко.

Гей, воли мої,
Гей, воли мої, гей!
Залишив м'я Іваночко.

Чотири воли пасу я,
На них тисовії ярма.
Нащо, Іванку, ти цілував
Моє біле личко дарма?

Гей, воли мої,
Гей, воли мої, гей!
Моє біле личко дарма?

Стільки раз його цілував,
Стільки в небі зірок бачу.
Бодай, Іванку, ти не чував,
Як за тобов гірко плачу.

Гей, воли, мої,
Гей, воли мої, гей!
Як за тобов гірко плачу, ой!

ОЙ У ГАЮ ПРИ ДУНАЮ

Ой у гаю при Дунаю
Соловей щєбече,
А він свою всю пташину
До гніздечка кличе.
Ох! Тьох! Тьох!
Фіть! Тьох! Тьох! Тьох!
Соловей щєбече,
А він свою всю пташину
До гніздечка кличе.

Ой у гаю при Дунаю,
Там музика грає,
Бас гуде, скрипка тужить,
Милий мій гуляє.
Ох! Тьох! Тьох!
Фіть! Тьох! Тьох! Тьох!
Там музика грає,
Бас гуде, скрипка тужить,
Милий мій гуляє.

Ой у гаю при Дунаю
Стою самотою.
Плачу, тужу ще й ридаю
Милий за тобою.
Ох! Тьох! Тьох!
Фіть! Тьох! Тьох! Тьох!
Стою самотою.
Плачу, тужу, ще й ридаю,
Милий за тобою.

НЕСЕ ГАЛЯ ВОДУ

Несе Галя воду,
Коромисло гнеться,
А за нею Іванко,
Як барвінок в'ється. | Двічі

«Галю ж моя, Галю,
Дай води напиться,
Ти така хороша,
Дай хоч подивиться.» | Двічі

«Вода у поточку,
Йди туди й напийся,
Я буду в садочку,
Прийди й подивися.» | Двічі

«Прийшов у садочок,
Зозуля кувала,
А ти ж мене, Галю,
Та й не шанувала.» | Двічі

«Стелися, барвінку,
Буду поливати,
Вернися, Іванку,
Буду шанувати.» | Двічі

«Скільки не стелився —
Ти не поливала,
Скільки не вертався —
Ти не шанувала.» | Двічі

ЗАШУМІЛА ЛІЩИНОНЬКА

Зашуміла ліщинька,
Заплакала дівчинька. | Двічі

Заплакала, затужила —
Нема того, що любила. | Двічі

Нема його та й не буде,—
Розраями чужі люди, | Двічі

Розраями, розсудили,—
Щоб ми в парі не ходили. | Двічі

А ми в парі ходить будем,
Одно друге любить будем! | Двічі

Крикнув старий на малого:
«Сідлай коня вороного, | Двічі

Та й поїдем в чисте поле —
Там дівчина просо поле. | Двічі

Просо поле, гречку в'яже,
Козакові правду скаже!» | Двічі

«Скажи, скажи, дівча, правду,
Як не скажеш — другу знайду!» | Двічі

Як не знайду — утоплюся
Чи об камінь розіб'юся!» | Двічі

«Скажу, скажу щирю правду:
Вірно люблю, ще й кохаю, | Двічі

Вірно люблю, ще й кохаю,
Як не бачу, то вмираю!» | Двічі

ОЙ НА ГОРІ СНІГ БІЛЕНЬКИЙ

Ой на горі сніг біленький,
Десь поїхав мій миленький,
Десь поїхав та й немає,
Серце з жалю умліває.

Очі чорні, мов терночок,
Брови рівні, мов шнурочок,
Личко біле, рум'янеє,
Серце моє коханеє.

«Поки тебе не любила,
Була така, як калина,
А тепер я щодня плачу,
Поки тебе не побачу.

Баламуте, вийди з хати,
Хочеш мене закохати,
Закохати та й забути,
Всі ви, хлопці, баламути.

Баламуте, бійся бога,
Ти багатий, а я вбога,
Ти багатий, ще й хороший,
А я бідна ще й без грошей.»

ЧОРНОМЕРЕЦЬ, МАТІНКО, ЧОРНОМЕРЕЦЬ

Чорноморець, матінко, чорноморець
Вивів мене босю на морозець. | Двічі

Вивів мене босою та й питає:
«Чи є мороз, дівчино, чи не має?» | Двічі

«Ой нема морозоньку, тільки роса,
А я з чорноморчиком стою боса». | Двічі

Ой став вітер буйненький повівати,
Ой став мене чорноморець підмовляти. | Двічі

«Ходи, ходи, дівчино, ходи з нами,
Дамо тобі сірмяжину із стрічками. | Двічі

Дамо тобі черевички з підківками,
Дамо тобі ще й віночок із квітками». | Двічі

Дурна була, матінко, послухала,
Сіла з чорноморчиком, поїхала. | Двічі

Я ж думала жить буду, панувати,
А теперка довелось бідувати. | Двічі

А тепер доводиться горювати,
На чужії нивочці жито жати. | Двічі

На чужії нивочці жито жала,
Малесенькі снопики пов'язала. | Двічі

СПАТЬ МЕНІ НЕ ХОЧЕТЬСЯ

Спать мені не хочеться,
І сон мене не бере,
Та нікому пригорнути
Молодої мене.
Нехай мене той голубить,
А хто мене вірно любить;
Нехай мене пригортає,
Хто кохання в серці має!
Ох, ох, ох, ох,
Хто кохання в серці має. | Двічі

Із-під хмизу на піч лізу,
Аж луна по хаті йде,
А хто мене вірно любить,
Той на печі знайде.
Я на піч, а він за мною,—
Укриюся з головою;
Відчепися, препоганій,
Цілуватись незугарний!
Ох, ох, ох, ох,
Цілуватись незугарний | Двічі

Жаль мені покидати
Чорноморських козаків.
Пусти ж мене, моя мати,
На вулицю погуляти,
На вулицю погуляти,
Коли хочеш зятя мати!
Ох, ох, ох, ох,
Коли хочеш зятя мати! | Двічі

В МОЇМ ГОРОДІ АЙСТРИ БІЛІ

В моїм городі айстри білі
Ти помагав мені садить,
З тих пір тебе я полюбила, | Двічі
З тих пір серденько так болить.

Раз надійшов ти попри мене,
Я задивилась на твій стан,
Стояла довго під вербою,
Поки вечірній впав туман. | Двічі

А як вже вечір став туманом,
І ясна зіронька зійшла,
То я зірвала айстру білу
І за тобою в світ пішла. | Двічі

Та завів м'я на чужину,
Де я ще зроду не була,
Ти полюбив іншу дівчину,
А я осталася сама. | Двічі

Там, на чужині чужі люди,
До кого я пригорнуся?
Хіба піду в садок зелений
З соловейком розмовляюся. | Двічі

Піду, піду над синє море
Там, де я маю потопать.
— Прощай, прощай, коса дівоча,
Більше не буду тя чесать. | Двічі

В моїм городі айстри білі
Ти помагав мені садить,
З тих пір тебе я полюбила, | Двічі
З тих пір серденько так болить.

СИЛЬНИЙ ВІТЕР

Ой навіщо, ой навіщо все те сталося,
Що моє кохання з милим розірвалось?
Перейшла йому дорогу зовсім друга,
Залишились в моїм серці жаль і туга.

П р и с п і в:

Сильний вітер, сильний вітер, сильний вітер,
Не ламай у чистім полі білі квіти,
Забери моє страждання,
Поверни моє кохання,
Сильний вітер.

Ой від вітру дуб зелений похилився,
А у полі дві стежини розійшлися.
І моя стежина круто повернула,
А твоя в зелених травах потонула.

П р и с п і в.

Як приходив ти до мене зопівночі,
Задивлявся ти у мої карі очі.
Я казала, що не треба, що не треба...
Хай розкаже сильний вітер всім про тебе.

П р и с п і в.

ЧЕРВОНІ МАКИ

Мак червоний між житами,
Срібний місяць над полями...
В ніч таку, коли все спить,
Щось у житі шелестить.

То нещасная дівчина,—
А любов у цім причина,—
Все збирає маків цвіт,
Плаче тихо на весь світ.

Червоні маки, квіти кохання,
Болючий спомин, тихе ридання...
Червоні маки, чудові квіти
І згадка всіх минулих літ.

Мак червоний між житами,
Срібний місяць над полями...
В ніч таку, коли все спить,
Щось у житі шелестить.

ВЖЕ СОНЦЕ НИЗЕНЬКО

Вже сонце низенько,
Вже вечір близенько,
Спішу я до тебе,
Ти моє серденько. Дівчі

Спішу я до тебе,
До твоєї хати,
Як ти мене впустиш,
Щоб не чула мати? Дівчі

Ой як упускала,
За ручку стискала.
Ой як випускала,
Правдоньки питала. Дівчі

«Чи ти мене любиш?
Чи з мене смієшся?
Чи другу маєш
Та й не признаєшся». Дівчі

«А я тебе люблю,
Та й любити буду,
Тільки признаюся,
Що брати не буду». Дівчі

«Ой боже, мій боже,
Що я наробила?
Козак жінку має,
А я полюбила. Дівчі

А він жінку має,
Ще й діточок двоє,
Ще й діточок двоє
Чорняві обоє.» Дівчі

ТИХА ВОДА

Тиха вода, тиха вода,
Тиха на бескидді,
Ой давно вже я не була
З милим на бесіді.
Рада би я, рада би я
Ту водицю пити,
Рада би я, рада би я
З милим говорити.

Двічі

Казав милий, казав милий,
Що м'я перепросить,
Як на горі, як на долі
Пшеницю покосить.
Вже покосив, вже покосив,
Вже й літо минає,
Він ся женить, він ся женить,
А мене лишає.

Двічі

«Не рви, милий, не рви, милий,
Зелені малини,
Та й не люби, та й не люби
Зразу дві дівчини.
Дві дівчини, дві дівчини —
То велика зрада:
Одна плаче, друга скаче —
Третя тому рада.

Двічі

ОЙ ЧИЇ Ж ТО ТРАВИ?

Ой чиї ж то трави?
Чиї ж то покоси?
Чия то дівчина
Розпустила коси?

Коси розпустила,
По плечах пустила.
«Ой, боже, мій боже,
Що я наробила?»

Ой боже, мій боже,
Що я наробила?
Козак має жінку —
Я 'го полюбила.

Козак має жінку,
Ще й діточок двоє,
А моє серденько
Крається надвоє».

«Крається надвоє —
На дві половини.
Одну собі візьму,
Другу дам дівчині.

Ой, боже, мій боже.
У кого я вдався,
Що я на чужині
За жінку признався.

Що я на чужині
Та й на Україні,
За жінку признався
Молодій дівчині».

ОЙ ОРАЛИ ХЛОПЦІ НИВКУ

Ой орали хлопці нивку,
Виорали ярмо.
Заплати ми, дівчинонько,
Що-м тя любив дармо.

А я тобі, козаченьку,
Давно заплатила,
Цілував ти моє личко —
Я не боронила.

Раз при сонці, раз при зірці,
Ще й при місяченьку,
Цілував моє личенько,
Вражий козаченьку.

Ой як ми ся полюбили.
Сухі дуби цвіли,
А як ми ся розходили,
Зелені пов'яли.

ТЕЧЕ РІЧКА НЕВЕЛИЧКА

Тече річка невеличка
З вишневого саду...
Кличе козак дівчиноньку
Собі на пораду.
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Кличе козак дівчиноньку
Собі на пораду.

«Порадь мене, дівчинонько,
Як рідная мати,
А чи мені женитися,
А чи тебе ждати?
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
А чи мені женитися,
А чи тебе ждати?»

«Ой я тебе, козаченьку,
І раджу й не раджу:
Я з тобою вечір стою,
На іншого важу.
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Я з тобою вечір стою,
На іншого важу!»

«Бодай тебе, дівчинонько,
З твоєю радою:
Я до тебе з щирим серцем,
А ти з неправдою!
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Я до тебе з щирим серцем,
А ти з неправдою!»

«Бодай же ти, дівчинонько,
Тоді заміж вийшла,
Як у млині на камені
Пшениченька зійшла!

Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Як у млині на камені
Пшениченька зійшла!»

«Бодай же ти, козаченьку,
Тоді оженився,
Як у лісі при дорозі
Сухий дуб розвився!
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Як у лісі при дорозі
Сухий дуб розвився!»

Ой у млині на камені
Пшениченька зійшла...
Ще молода дівчинонька,
А вже заміж вийшла.
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Ще молода дівчинонька,
А вже заміж вийшла.

Ой у лісі при дорозі
Сухий дуб розвився...
Козак старий, літа пройшли,
А ще не женився.
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Козак старий, літа пройшли,
А ще не женився.

ОЙ З-ЗА ГОРИ, З-ЗА ГОРИ

Ой з-за гори, з-за гори
Сходить ясне сонечко,
Питається мати у свого дитяти:
«Чом сумуєш, донечко?»

Двічі

«Як же мені не тужить, не тужить,
Як на серці сум лежить?
Вже літа минають — я щастя не знаю.
Мамо моя, що робить?»

Двічі

Вийшла мати на поріг,
А до хати свати йдуть,
В хату повертають,
І матір вітають.
«Доню, свати мед несуть».

Двічі

«Хай несуть, хай несуть, хай несуть,
Я 'го пити не буду.
Молодця не знаю,
Сватів не приймаю
І за нього не піду».

Двічі

ГУЦУЛКА КСЕНЯ

Темна нічка гори вкрила,
Полонину всю залила,
А в ній постать сніжно-біла —
Гуцул Ксеню в ній пізнав.

П р и с п і в:

«Гуцулко Ксеню,
Я тобі на трембіті
Лиш одній в цілм світі
Розкажу про любов.
Душа страждає,
Звук трембіти лунає,
Коли серце кохає,
То гаряче, мов жар».

Він дивився в очі сині,
Тихо спершись на сосніні,
І слова палкі любові
Він до неї промовляв.

П р и с п і в.

Вдаль пішло гаряче літо,
Гуцул другу любив скрито,
А гуцулку чорноброву
Він в останній раз прощав.

П р и с п і в.

Черемоша грали хвилі,
Сумували очі сині,
І слова ці безупинно
На трембіті сумно грав.

П р и с п і в.

«Я ж тобі казала ширю,
Не кохай мене зрадливо,
А ти думав, що можливо,
І кохання звів на жарт».

П р и с п і в.

ОЙ НЕ СВИТИ, МІСЯЧЕНЬКУ

Ой не світи, місяченьку,
Не світи нікому,
Тільки світи миленькому,
Як іде додому! | Двічі

Світи йому ранесенько
Та й розганяй хмари,
А як же він іншу має,
То й зайди за хмари! | Двічі

Світив місяць, світив ясний
Та й зайшов за тини,
А я, бідна, гірко плачу:
Зрадив мене милий. | Двічі

Або ж мене вірно люби,
Або ж навік лиши,
Або ж мої чорні брови
На папері спиши! | Двічі

Писав же я чотири дні
І чотири ночі,
Та не можу ісписати
Твої карі очі! | Двічі

Писав же ти на папері —
Пиши на китайці,
Як не змалюєш ти вчора,
То я умру вранці! | Двічі

ПОСАДИЛА ОГІРОЧКИ

Посадила огірочки
Близько над водою,
Сама буду поливати
Дрібною сльозою. | Двічі

Ростить, ростить, огірочки,
В чотири листочки!
Не бачила миленького
Аж три вечорочки! | Двічі

На четвертий побачила,
Як череду гнала,
Не сказала «добровечір»,
Бо мати стояла. | Двічі

Летить орел сизокрилий
Та й, летючи, криче:
«Перекажи дівчиноньці,
Хай вона не плаче. | Двічі

Нехай вона та й не плаче,
Бо я не журюся:
Нехай вона заміж іде,
А я ожениюся!» | Двічі

«Бодай тебе та й женила
Лихая година,—
І зв'язала мені руки
Малая дитина!» | Двічі

ОЙ НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ

Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці,
Бо на вечорницях дівки чарівниці.
Котрая дівчина чорні брови має,
То тая дівчина усі чари знає. | Двічі

У неділю рано зіллячко копала,
А у понеділок зілля полоскала,
Прийшов вівторок — зіллячко зварила,
А в середу рано Гриця отруїла. | Двічі

Як прийшов четвер, то вже Гриць помер,
А прийшла п'ятниця — поховали Гриця.
А в суботу рано мати дочку била:
«Ой нащо ж ти, доню, Гриця отруїла?» | Двічі

«Ой, мамо, мамо, жаль ваги не має,
Ой нащо ж Гриць, мамо, разом двох кохає!
Нехай же не буде ні тій, ні мені, —
Нехай достанеться Гриць сирій землі. | Двічі

Оце ж тобі, Грицю, я так ізробила,
Що через тебе мене мати била!
Оце ж тобі, Грицю, за тее заплаता —
Із чотирьох дощок дубовая хата!» | Двічі

ОЙ ЗОЗУЛЬКО ТИ СИВЕНЬКА

Ой зозулько ти сивенька,
Позич мені чубка,
Най полечу, защебечу
Коло свого любка.

Ой зозулько ти сивенька,
Позич мені крильця,
Най полечу, защебечу
Коло чорнобривця.

Ой зозулько ти сивенька,
Позич мені ніжок,
Най полечу, защебечу,
Поки не впаєв сніжок.

Ой коби я крильця мала,
Я би-м полетіла,
Я би свого миленького
На Вкраїні вздріла.

Ой коби я крильця мала,
Тож би полинула,
Я би свому миленькому
Коня завернула.

До него ся притулила,
Коло него сіла
Та й би-м свому миленькому
Всю правду вповіла.

ЧЕРЕЗ РІЧЕНЬКУ, ЧЕРЕЗ БОЛОТО

«Через річеньку, через болото
Подай рученьку, моє золото.
Через річеньку, через другу
Подай рученьку, най поцілую.

Ой ти, дівчино зарученая,
Чого ти ходиш засмученая?»
«Ой як я можу веселов бути? —
Кого любила — важко забути».

«Ой ти, дівчино, що си думаєш,
Як ти не знаєш, кого кохаєш?»
«Ой знаю, знаю, кого кохаю,
Тільки не знаю, з ким жити маю».

МІСЯЦЬ НА НЕБІ, ЗІРОНЬКИ СЯЮТЬ

Місяць на небі, зіроньки сяють,
Тихо по морю човен пливе.
В човні дівчина пісню співає,
А козак чує — серденько мре. | Двічі

Пісня та мила, пісня та люба,
Все про кохання, все про любов.
Як ми любились та й розійшлися,
Тепер навіки зійшлися знов. | Двічі

Ой очі, очі, очі дівочі,
Темні, як нічка, ясні, як день!
Ви ж мені, очі, вік вкоротили,
Де ж ви навчились зводить людей? | Двічі

ЧОРНІ ОЧКА, ЧОРНІ ОЧКА, ЯК ТЕРЕН

«Чорні очка, чорні очка, як терен,
Чорні очка, як терен, як терен, як терен,
Коли ми ся поберем? Поберем».

«Поберемось, поберемось в неділю,
Поберемось в неділю, в неділю, неділю,
Маю на тя надію, надію».

«Куди ж ти м'я, куди ж ти м'я поведеш?
Куди ж ти м'я поведеш, поведеш, поведеш,
Як ти хати не маєш, не маєш?»

«Поведу тя, поведу тя в чужую,
Поведу тя в чужую, в чужую, в чужую,
Поки свою збудую, збудую».

«Збудуй хату, збудуй хату з лободи,
Збудуй хату з лободи, з лободи, з лободи,
До чужої не веди, не веди.

Чужа хата, чужа хата така,
Чужа хата така, така, така,
Як свекруха лихая, лихая.

Як не лає, як не лає, то бурчить,
Як не лає, то бурчить, то бурчить, то бурчить,
А все ж вона не мовчить, не мовчить».

ПО ТОЙ БІК ГОРА

По той бік гора,
По цей бік друга,
Поміж тими крутими горами
Сходила зоря.

Двічі

Ой то ж не зоря —
Дівчина моя
З новенькими тими відерцями
По водицю йшла.

Двічі

«Дівчино моя,
Напій же коня
З рубленої нової криниці
З повного відра!»

Двічі

«Козаченьку мій,
Коли б я твоя,
Взяла б коня на шовковий повід
Та й напоїла!»

Двічі

«Дівчино моя,
Чом заміж не йшла?»
«Бідна була, по наймах служила,
Пари не знайшла!»

Двічі

«Дівчино моя,
Сідай на коня,
Та поїдем у чистеє поле
До мого двора!

Двічі

А в мого двора
Нема ні кола,
Тільки стоїть, стоїть кущ калини,
Та й та не цвіла.

Двічі

Калино моя,
Чом ти не цвіла?»
«Зима люта білий цвіт оббила,
Тому й не цвіла!»

Двічі

ОЙ ТИ, ДІВЧИНО ЗАРУЧЕНАЯ

«Ой ти, дівчино зарученая,
Чого ж ти ходиш засмученая?»
«Ой ходжу, ходжу, засмученая,
Що не за тебе зарученая!»

«Ой ти, дівчино, словами блудиш,
Сама не знаєш, кого ти любиш!»
«Ой знаю, знаю, кого кохаю,
Тільки не знаю, з ким жити маю!»

Ой знаю, знаю, із ким кохаюсь,
Тільки не знаю, з ким ізвінчаюсь.
Вийду на поле, гляну на море —
Сама я бачу, що мені горе.

Сама я бачу, чого я плачу:
Свого милого в вічі не бачу.
Буду стояти на тім камені,
Поки не прийде милий до мене!

Буду терпіти велику муку,
Поки не скаже: дай, серце, руку!
Вийди на поле, на ту мураву,
Де я з миленьким мала забаву.

З різного цвіту вінки сплітала,
Біленьким личеньком всіх чарувала.
Ти присягався передо мною
Будь моїм мужем, а я — жоною.

Нешира була присяга твоя,
Тепер не мій ти, а я не твоя!
Буду казати світу цілому,
Щоб він не вірив ніде й нікому.

Бо я самая тее зазнала,
Коли невірною вірно кохала...
Кого любила, той — за дверима,
Кого не знала — мужем назвала!»

«Ой ти, дівчино-чарівниченко,
Причарувала моє серденько!»
«Якби ж ти так знав з сіней до хати,
Як я умію всіх чарувати!»

У мене чароньки — чорні брівоньки,
Моя принада — сама молода;
У мене чароньки завжди готові —
Білее личенько і чорні брови!»

ОЙ У ЛУЗІ НАД ВОДОЮ ЗАЦВІЛА КАЛИНА

Ой у лузі над водою зацвіла калина,
Навчилася в саду спати молода дівчина. | Двічі

Навчилася в саду спати межі яворами,
Бо хотіла розмовляти вночі з козаками. | Двічі

«Вари, мати, вечеряти, я йду погуляти,
Як запіють треті півні — я вернусь
до хати». | Двічі

Піють перші, піють другі, а курка сокоче,
Кличе мати вечеряти, а доня не хоче. | Двічі

«Вечеряй же, моя мати, що ти наварила,
Бо вже мені молоденькій вечеря немила». | Двічі

ОЙ ТИ, РУЖО КУЧЕРЯВА

Ой ти, ружо кучерява,
Де ж ти виросла?
Я саджена тут весною — | Двічі
Літом виросла.

До милого у віконце
Нахилилася,
А дівчина, як почула, | Двічі
Пробудилася.

А дівчина, як почула,
Пробудилася,
Нагадала вона собі | Двічі
З ким любилася.

З ким любилася,
З ким кохалася,
З молоденьким козаченьком | Двічі
Розпрощалася.

Ой приїхав під віконце —
Щось там стукнуло,
Ой приїхав під віконце, | Двічі
Щось там грюкнуло.

Чи то злодій, чи розбійник
Чи вороженько?
Ані злодій, ні розбійник, | Двічі
А козаченько.

Це приїхав козаченько
Заручитися,
Чи позволить стара мати | Двічі
Оженитися?

Ой женися ти, женися,
Лише не на рік.
Оженися, козаченьку, | Двічі
Ти на цілий вік.

ГОРІЛА СОСНА, ПАЛАЛА

Горіла сосна, палала | Двічі
Під нев дівчина стояла.

Під нев дівчина стояла, | Двічі
Русяві коси чесала.

«Ой, коси, коси, ви мої, | Двічі
Довго служили ви мені.

Більше служить не будете — | Двічі
Під білий вельон підете.

Під білий вельон, під вінець. | Двічі
Більш не підете у танець.

Під білий вельон, під хустку, | Двічі
Більш не підете за дружку.

Горіла сосна, горів пень, | Двічі
Грала музика цілий день.

ОЙ ЖАЛЬ, ЖАЛЬ СЕРЦЮ БУДЕ

Копав козак криниченьку неділеньки дві,
Любив козак дівчиноньку людям, не собі

П р и с п і в:

Ой жаль, жаль серцю буде,
Візьмуть її люди,
Візьмуть її люди —
Моя не буде.

А вже з тої криниченьки орли воду п'ють,
А вже мою дівчиноньку до шлюбу ведуть.

П р и с п і в.

Один веде за рученьку, другий за рукав,
Третій гляне, серце в'яне: любив та й не взяв.

П р и с п і в.

А вивели за ворота: «Тепер ти моя».
Вона стала й відказала: «Неправда твоя».

П р и с п і в.

А привели до шлюбоньку: «Тепер ти моя».
Вона стала й відказала: «Неправда твоя».

П р и с п і в.

Поставили на рушничок: «Тепер ти моя»,
Вона стала й відказала: «Неправда твоя».

П р и с п і в.

А зв'язали білі ручки: «Тепер ти моя»,
Вона стала й заплакала: «Вся правда твоя».

П р и с п і в.

ЗАСПІВАЙМО ПІСНЮ ВЕСЕЛЕНЬКУ

Заспіваймо пісню веселеньку
Про сусідку молоденьку,
Про сусідку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

Ой сусідко, сусідко, сусідко,
Позич мені решітку, решітку:
Хай си муки підтрясу, підтрясу. | Двічі
Завтра вранці принесу, принесу.

Заспіваймо пісню веселеньку
Про венгерку молоденьку,
Про венгерку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

Ой венгерко, венгерко, венгерко,
Позич мені люстерко, люстерко:
Хай си вуса підкручу, підкручу. | Двічі
Завтра вранці доручу, доручу.

Заспіваймо пісню веселеньку
Про жіночку молоденьку,
Про жіночку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

Маю жінку молоду, молоду,
Не пущу ї по воду, по воду:
Могла би ся втопити, втопити. | Двічі
Мусив би ся женити, женити.

Заспіваймо пісню веселеньку
Про мандрівця молодого,
Про мандрівця заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

Ой дівчино, не вір ми, не вір ми,
Бо я хлопець мандрівний, мандрівний:
Я мандрую тут і там, тут і там. | Двічі
Подобаюсь дівчатам, дівчатам.

ЗА РІЧКОЮ ЗА ДУНАЄМ

За річкою за Дунаєм
Дівчина стоїть,
Біля неї гарний хлопець
На коні сидить:
Плив я річенькою, плив
Та й до берега приплив,
Та й до тої дівчиноньки, | Двічі
Котру я любив.

«Ой дівчино, ой рибчино,
Ти серце моє,
Скажи мені щирю правду,
Чи любиш мене?
Скажи правду ти мені,
Що на серці є тобі?
І чи ти м я вірно любиш, | Двічі
А чи, може, ні?»

А вже хмари наступили
І громи гудуть,
А вже мою дівчиноньку
До шлюбу ведуть.
А у мене є туга —
Любить іншого вона.
«Що ми з того, що ти гарна, | Двічі
Коли не моя».

ОЙ У ПОЛІ ТРИ КРИНИЧЕНЬКИ

Ой у полі три криниченьки,
Любив козак три дівчиноньки —
Чорнявую та білявую,
Третю руду препоганую.

«Чорнявую від душі люблю,
На біляву залицяюся,
А з рудою препоганую
Хіба піду розпрощаюся!»

«Чи я ж тобі та й не казала,
Як стояли під світлицею:
«Не їдь, не їдь та у Крим по сіль,
Бо застанеш молодичею!»

«Любив я тебе дівчиною,
Любитиму молодичею,
Довго, довго та й буду ждати,
Поки станеш удовицею!»

Чи всі тії та сади цвітуть,
Що зарано розвиваються?
Чи всі тії побираються,
Що любляться та кохаються?

Половина тих садів цвіте,
Половина обсипається.
Одна пара та вінчається,
А другая розлучається.

ЧАС РІКОЮ ПЛИВЕ

Час рікою пливе,
Як зустрів я тебе,
Як зустрів я тебе при народі.
Я дивився, дививсь —
Марно очі трудив,
та пізнати тебе було годі. | Двічі

Ти — висока, струнка,
В тебе руса коса,
В тебе очі сумні та журливі,
І уста вже не ті,
Які були колись —
Маломовні вони й нещасливі. | Двічі

Як почувеш вночі
Край свого вікна,
Що хтось плаче й зітхає десь тяжко,
Ти себе не буди,
Не збавляй свого сна,
Не тривожся вночі, моя пташко. | Двічі

А побачиш колись,
Привітай, усміхнись,
Зустрічай, як колись зустрічала.
Хоч минули роки,
І ми стали батьки,
Але наша любов не пропала. | Двічі

КАЗАВ МЕНІ БАТЬКО

Казав мені батько,
Щоб я оженився,
По досвітках не ходив | Двічі
Та й не волочився.

А я козак добрий
Та й не волочуся,
Де дівчину чую,
Там нічку ночую,
А де молодички, | Двічі
Там я і дві нічки.

Покіль не женився,
Потіль не журився
Ні ложкою, ні мискою, | Двічі
Ні третьою колискою.

А як оженився,
Так і зажурився
І ложкою, і мискою, | Двічі
Ще й третьою колискою.

Я прийшов у хату,
Одне каже: «Тату!»
Друге каже: «Папи!»
Жінка каже: «Бери шапку, | Двічі
Тікай к чорту з хати.

Тікай к чорту з хати
У поле орати,
А я собі, молоденька, | Двічі
Піду погуляти».

В ДІВЧИНИ ПІД ВІКОНЦЕМ

В дівчини під віконцем
Зацвіла мушкателька.
«Скажи, скажи, дівчино, | Двічі
Чом ти така сумненька?»

Твій милий в війську служить,
Нічого він не знає,
Що його найдорожча | Двічі
До шлюбу ся збирає».

До шлюбу ся збрала
І тяженько зітхнула:
«Не той, не той мій милий, | Двічі
Що я 'го перша була».

«Дівчино, дівчинонько,
А що ж ти накоїла?
Як я ішов до війська, | Двічі
То ти три рази вміла.

Чи прийде час веселий,
Чи прийде зла година —
Я тебе ізгадаю, | Двічі
Що ти моя єдина».

Дівчина, як почувла
Такі слова любові,
То поцілунок зложила | Двічі
На уста козакові.

Як дівчина почувла
Такі слова завзяття,
То поцілунок зложила | Двічі
І впала ув об'яття.

ОЙ ЛЕТІЛА ЗОЗУЛЕНЬКА ПО ВКРАЇНІ

Ой летіла зозуленька по Україні,
Гей, розсипала золоте пір'є по долині.
А хто ж того золоте пір'є позбирає?
Гей, десь миленька миленького визирає.
Ой приїхав мій миленький опівночі,
Гей та й застукав у засвітлоє віконце.
«Ци спиш, мила, ци спиш, мила, ой ци чуєш?»
Гей, а з ким же ти темну ніченьку ночуєш?»
«Ой я не сплю, ой я не сплю, а все чую,
Гей, із нелюбом темну ніченьку ночую».
«Ой їдсунься, моя люба, їд нелюба,
Най в нього стрілю, як у сивого голуба.
Ци не будеш, моя мила, жалувати,
Гей, як ся буде сивий голуб трепотати?»
«Ой буду я, мій миленький, жалувати,
Гей, а хто ж буде дрібні діти годувати?»
Ліпша була суха риба, ніж з шафраном;
Гей, ліпше жити із нелюбом, як із паном!
Ліпше жити із нелюбом, бідувати,
Гей, як із паном, як із паном панувати!

ПІСЛЯМОВА

Так як квітучий сад неможливо уявити собі без співу птаства, так і молоді літа людини не можуть відцвітати без пісні. На мою думку, найбільше на світі співанок про кохання. Якщо на сьогоднішній день записано сотні тисяч різних за жанром українських народних пісень, то з кожного циклу можна виділити ті, в яких звучать мотиви кохання.

З глибокої давнини, коли ще поклонялися наші предки Сварогу, Перуну, Стрибогу, Дажьбогу, Хорсу, Мокоші, Роду й Березиням, дійшли до нас колядки та щедрівки, гаївки, русальні та купальські пісні, а окремий жанр весільних пісень ще й досі називається ладканками.

Першу українську пісню-баладу «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?» записав ще до 1571 року видатний чеський учений і культурно-освітній діяч Ян Благослав від якогось Никодима, що міг бути уродженцем Карпат. Пісня ця про Стефана-воеводу та про красну дівоньку. Безперечно, що вже в ті далекі часи існували рукописні збірники народних пісень, та вони назавжди втрачені. Були тоді й поети-піснярі, як ось легендарна дівчина Маруся Чурай, опетизована нашою сучасницею Ліною Костенко в однойменному романі. Пісні склали дівчата й хлопці, жінки й чоловіки по наших містах і селах: спудеї, мандрівники, козаки, кобзарі жовніри та навіть гетьмани. Славетний поет і філософ Григорій Сковорода ще творив свої співи давньоукраїнською мовою, а його земляк Семен Климовський почав писати пісні живою народною, і співанка «Їхав козак за Дунай» дуже швидко здобула всеєвропейські крила. Ми не знаємо, хто поклав на музику поезію полтавчанина Івана Котляревського, та добре знаємо, хто писав пісні на вірші Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Олександра Олеся, Максима Рильського, Володимира Сосюри, Андрія Малишка, Дмитра Павличка...

Молоді серця хочуть живлющої, цілющої і молодильної музики та слів нових пісень, але новаторство неможливе без народних криниць-головиць, з яких починаються потоки й ріки, які ніколи не замерзають навіть у тріскучі морози, ніколи не пересихають і в найбільшу спеку несуть нам кришталеву чистоту й глибинну прохолоду.

Частина співанок записані мною з уст виконавців або ж переписані від народних музикантів у селі Грушці Тлумацького району Івано-Франківської області, в селах Львівщини, Тернопільщини та Закарпаття, куди вибирався я у фольклористичні експедиції. Гадаю, що живе слово знаходить коротшу дорогу до серця юнки та юнака.

До пісенника включено загальновідомі твори, як фольклорного так і літературного походження. Хотілося так впорядкувати цю книжечку, аби з нею не розлучалися закохані пари, щоб пісня сказала те, що не можуть мовити уста без мелодії.

Сумна гора без явора, явір без калини,

Сумна юнка без легіня, легінь без дівчини —

говорить карпатська коломийка-зозулиця, а з цими словами перегукуються слова поета Олександра Олеся:

Сміються, плачуть солов'ї

І б'ють піснями в груди:

Цілуй, цілуй, цілуй її,—

Знов молодість не буде!

До цих слів хочеться додати таке: співайте, поки молоді, поки барвінкові дороги стеляться вам, а серце лине з верха на верх, поки серце хоче кохати й кохає, хоч і:

Не всі тії та сади цвітуть,

Що весною розвиваються,

Не всі тії побираються,

Що любляться та кохаються.

Степан Пушик.

ЗМІСТ

Повій, вітре, на Україну. Слова С. Руданського. Музика	5
Л. Александрові	6
Ой там за Дунаєм	7
Ой гай, мати	8
Ой маю я чорні брови	9
Гей у тої Катерини хата на помості, гей	10
Ой чий то кінь стоїть?	11
Посилала мене мати	12
Летів пташок понад воду	13
Ой у полі криниченька	14
Там, де Ятрань круто в'ється	15
За нашов стодолов	16
Ой, гиля, гиля	17
Ой за гаєм, гаєм	18
Ой, Марічко, чічері	19
Ой піду я до млина	20
Ой дівчина по гриби ходила	22
Ой у лузі калина стояла	23
Човен хитається серед води	24
Ой на горі білий камінь	25
Вівці, мої вівці. Літературна та музична обробка М. Гринишина	26
Любов-кохання, мов той цвіт	27
Пасла дівчина чотири воли	28
Вже вечір вечоріє	29
Вечір надворі, ніч наступає	30
Ніч яка місячна, зоряна, ясна. Слова М. Старицького. Музика невідомого автора	31
Била мене мати	32
Ой чорна я си, чорна	34
Чорні брови, карії очі. Слова К. Думитрашка. Музика Д. Бонковського	35
Якби мені не тиночки	36
Сидить Юра коло мура	37
Жито, мамцю, жито, мамцю	38
Сонце низенько, вечір близенько	39
Ой ти, дівчино, з горіха зерня. Слова І. Франка. Музика А. Кос-Анатольського	40
Чари ночі (Сміються, плачуть, солов'ї...») Слова О. Олеся Музика невідомого автора	42
Ой у полі вітер віє	44
Ой у вишневому саду	45
Взяв би я бандуру та й заграв, що знав. Слова М. Петренка Музика невідомого автора	45

Утопала стежечку. Слова Т. Шевченка. Музика М. Лисенка	46
Туман ярм, туман долиною	47
Глибока кириця, глибоко копана	48
Ми зустрілися з тобою у Яремчі	49
Пливе човен води повен	50
Червона калина	51
Служив козак у війську	52
Ой у полі нивка	54
Чом ти не прийшов?	56
Козак од'їжджає, дівчинонька плаче	57
Розпрягайте, хлопці, коні	58
Засвіт встали козаченьки	59
Їхав козак на війноньку	60
Рушив поїзд в далеку дорогу. Народний варіант вірша В. Сосюри «Коли поїзд удаль загуркоче»	61
Ой дівчина-горлиця	62
Ой ти, дівчино, гарна та й пишна	63
На камені ноги мию	64
По садочку ходжу	66
Ой, дівчино, шумить гай	67
Цвіте терен	68
В кінці греблі шумлять верби	69
Ой чорна я, чорна, як тая чорниця	70
Стояла під грушків	71
Ішов козак потайком	72
Бодай ся когут збудив	73
Козаче, козаче, я тобі не вірю	74
Ой не світи, місяченьку	75
Ой ти парубок	76
Ой на горі зелененькій	77
Гандзя («Чи є в світі молодичя...») Слова і музика Д. Бонковського, обробка А. Кодіпінського	78
Ой хмелю ж мій, хмелю	79
Повіяв вітер степовий	80
Місяць і зіроньки, чом ви не сяєте?	81
Чотири воли пасу я	82
Ой у гаю при Дунаю	83
Несе Галя воду	84
Зашуміла ліщинонька	85
Ой на горі сніг біленький	86
Чорноморець, матінко, чорноморець	87
Спать мені не хочеться	88
В моім городі айстри білі	89
Сильний вітер («Ой навіщо, ой навіщо все те сталось...»)	90
Червоні маки («Мак червоний між житами...») Слова і музика Р. Савицького	92
Вже сонце низенько	93
Тиха вода	94
Ой чиї ж то трави?	95
Ой орали хлопці нивку	96
Тече річка невеличка	97
Ой з-за гори, з-за гори	99
Гуцулка Ксеня («Темна нічка гори вкрила...») Слова і музика Р. Савицького (народний варіант)	100
Ой не світи, місяченьку	102

Посадила огірочки	103
Ой не ходи, Грицю	104
Ой зозуленько ти сивенька	105
Через річеньку, через болото	106
Місяць на небі, зіроньки сяють	107
Чорні очка, чорні очка, як терен	108
По той бік гора	109
Ой ти, дівчино зарученая	110
Ой у лузі над водою зацвіла калина	112
Ой ти, ружо кучерява	113
Горіла сосна, палала	114
Ой жаль, жаль серцю буде («Копав козак криниченьку неділеньки дві...»)	115
Заспіваймо пісню веселеньку	116
За річкою за Дунаєм	117
Ой у полі три криниченьки	118
Час рікою пливе. Народний варіант за поезіями І. Франка та Б. Лепкого	119
Казав мені батько	120
В дівчини під віконцем	121
Ой летіла зозуленька по Україні	122
Післямова. Степан Пушик	123

10.00
Сміються, плачуть соловії... Зб. укр. нар.
пісень про кохання /Упоряд. С. Г. Пушик.—
К.: Молодь, 1988.— 128 с.
ISBN 5-7720-0074-8

До цього збірника увійшли українські народні пісні та пісні літературного походження про найсвятіше почуття — кохання. Упорядник частину народнопоетичних перлин підібрав із власних записів, а також із рукописних пісеньників народних музикантів. Навіть відомі пісні подаються в такому варіанті, в якому вони співаються в наші дні.

C 4702590200—116 БЗ.18.21.87.
М 228(04) — 88

ББК 82. ЗУк-6

НБ ПНУС

787457

Литературно-художественное издание

СМЕЮТСЯ, ПЛАЧУТ СОЛОВЬИ...

Сборник украинских народных песен о любви
Составитель Пушик Степан Григорьевич
Киев, издательство ЦК АКSMУ «Молодь»
На украинском языке

Редактор М. Г. Василенко
Художній редактор О. М. Коспа
Технічний редактор М. А. Мелько
Коректор Н. І. Будзько

ИБ № 4110

Здано до набору 31.03.88. Підписано до друку 15.08.88. Формат 84 × 100¹/₃₂.
Папір офсетний. Гарнітура академічна. Друк. офсетний. Умовн. друк. арк. 6,24.
Умовн. фарбовідб. 13,16. Обл.-вид. арк. 4,21. Тираж 35 000 пр. Зам. 8—140 Ціна 60 к.

Ордена Пошани видавництво ЦК АКSMУ «Молодь».

Поліграфкомбінат ЦК АКSM України «Молодь» ордена Трудового Червоного
Прапора видавничо-поліграфічного об'єднання ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия».
Адреса видавництва та поліграфкомбінату: 252119, Київ-119, Пархоменка, 38—44.

